SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 24. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 5, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛЮТОГО 1994. Ч. 24. РІК CI.

ПРИХИЛЬНИКИ Ю. МЄШКОВА ВИМАГАЮТЬ ОБ'ЄДНАННЯ КРИМУ З РОСІЄЮ

Севастопіль (УНІАН). — Тут 1-го лютого біля 200 прихильників президента Криму Юрія Мєшкова провели віче, на якому ухвалили звернення до керівництва Російської Федерації і Республіки Крим з вимогою негайно завершити процес возз'єднання Криму з Росією.

„Те, що три чверті виборців підтримали Ю. Мєшкова й обрали його президентом Криму, є смертельним вироком окупаційному режимові у споконвічно російських Севастополі і Криму, вирок українському націоналізмові та сепаратизмові, їх політиці суцільного зубожіння, господарської розрухи та міжнаціональної ворожнечі", — сказано у зверненні. Учасники віча висловили нерозуміння становища російського уряду, президента Боріса Єльцина і Державної думи Росії, які проявляють пасивність щодо відновлення російської юрисдикції над Чорноморською фльотпю, Севастополем і Кримом. Висунуто також вимогу одночасно з виборами до Верховної Ради Криму провести опитування мешканців Севастополя і моряків-чорноморців щодо статусу міста як головної бази Російської чорноморської фльоти.

В середу' 2-го лютого, біля 30 громадян пікетували будинок севастопільської телерадіомовної компанії, звинувативши директора її Федора Кужина, що під час виборів президента Криму висвітлювання було на користь Івана Єрмакова та Миколи Багрова.

У Верховній Раді України деякі депутати закликали не надавати субвенцій Республіці Крим доти, доки кримське законодавство не буде приведене у відповідність із законами України. Проте під час голосування ця пропозиція не пройшла.

Дорадник президента Криму Віктор Межак заявив, що зустріч Ю. Мєшкова з Президентом Кравчуком може відбутися тільки після того, як Мєшков прийме присягу перед депутатським корпусом кримського парляменту 4-го лютого. Межак зазначив, що на Мєшкова тиснуть деякі проросійські активісти, вимагаючи, щоб він призначив їх на високі посади. Щоб цьому запобігти, сказав Межак, посилено охорону Ю. Мєшкова.

В Україні

КИЇВ. — Громадянин ЗСА, священик Української Православної Церкви Віктор Прусський звернувся до генерального прокурора України та амбасадора ЗСА в Україні Вілліяма Міллера з проханням допомогти йому повернутися до ЗСА. В. Прусського позбавили священичого сану, як він вважає, за критику Президента України та керівництва УПЦ КП і він залишився без житла і засобів для існування. У своєму листі В. Прусський повідомив, що 6-го січня 1994 року його силоміць помістили до психіятричної лікарні у Запоріжжі, куди привезли працівники міліції. Вони вимагали, щоб він письмово відмовився від громадянства ЗСА, провели обшук без санкції прокурора, відібрали дозвіл на постійне мешкання в Україні. Як твердить В. Прусський, амбасада ЗСА не відгукнулася на його багаторазові звернення, тому він звертається до громадськости України й діяспори допомогти йому виїхати до ЗСА, бо в Україні він не має грошей навіть на харчі.

ЛЬВІВ. — Місцева газета УНА „Нескоренна Нація" повідомила, що 14—15-го травня у Києві відбудеться Об'єднавчий Великий Збір Українських Націоналістів (ОВЗУН), в якому візьмуть участь як рівноправні учасники ОУН в Україні і закордонні ОУН, які повернулися в Україну, такі як ОУН, очолювана Славою Стецько; ОУН, очолювана Миколою Плав'юком та ОУН, очолювана Анатолієм Камінським. Заступник голови проводу ОУН в Україні Іван Кандиба заявив, що мета збору „консолідувати роздрібнені серед різних об'єднань громадян українські націоналістичні сили та ліквідувати розколи в ОУН, що сталися в 1940—45 роках і відтворити єдину могутню ОУН". У Львові 13-го березня відбудеться підготовча конференція організацій, які візьмуть участь у зборі.

ТЕРНОПІЛЬ. — Місцева громадськість вимагає повернення дітей-сиріт із ЗСА в Україну. На початку 1992 року за розпорядженням голови обвиконкому Богдана Бойка до ЗСА на оздоровлення відправлено 126 неповнолітніх дітей-сиріт, запрошених лютеранською місією „Думки про віру". Діти мали повернутися в Україну до травня 1992 року. Та в квітні того року завідуючий обласним відділом народної освіти Богдан Хаварівський у листі до лютеранського пастора Ярослава Шепелівця пообіцяв поспріяти американським родинам адоптувати українських сиріт. Урядова парляментарна комісія України відряджена до стейту Висқансин, щоб забрати дітей, водночас привезла „висновки", на підставі яких віцепрем'єр-міністер України Микола Жулинський доручив тернопільській державній адміністрації як виняток оформити досвіл на адоптування сиріт. Проти цього запротестували опікунські ради, батьківські комітети, представники дитячих установ і родичі малюків. Частина дітей повернулася в Україну, але в ЗСА залишилося ще 53 з них. Протести з цього приводу подані до прокуратури і Президента України, а також до амбасади ЗСА. Прокурор области вважає, що кодекс України слід доповнити статтею, яка перед бачала б відповідальність осіб які спріяють незаконному адоптуванні українських дітей чужоземцями.

КИЇВ. — Голова правління Національного Банку України Віктор Ющенко вважає, що головний результат перебування урядової делегації у Вашінгтоні — це реанімація відносин між Україно і ЗСА. Під час зустрічей у Конгресі, Державному департаменті, Департаменті скарбу, а також у Світовому банку і Міжнародному валютному фонді йшлося про двосторонні контакти у контексті зустрічі Президентів України і ЗСА, що має відбутися в березні. Чимало досягнутих домовлень, за словами Ющенка, будуть опубліковані, але частина з них має секретний характер і буде оприлюднена лише після зустрічі двох президентів у Вашінгтоні.

ДЕПУТАТИ ВР БЛЬОКУЮТЬ ЗМІНИ

Київ (Р. Руденко). — Тут у середу, 2-го лютого, на сесії Верховної Ради України депутати продовжили обговорення основних конституційних принципів про організацію державної влади і самоврядування та закону про вибори. Більшість депутатського корпусу проголосувала проти винесення на всенародний референдум питання про організацію влади і заблькувала спроби деяких депутатів внести зміни і доповнення до закону про вибори.

В діючому законі сказано, що в голосуванні повинно взяти участь не менше 50 відсотків виборців і обраним вважається кандидат, який отримав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, але не менше 25 відсотків від числа виборців, внесених до списку виборців однієї округи. При однаковій кількості голосів проводиться повторне голосування. Отже друге голосування має відбутися за тими ж самими правилами.

Іван Плющ та ще деякі депутати запропонували внести зміни і доповнення до закону про повторне голосування, оскільки вдруге люди можуть і не прийти на виборчі дільниці, тому вибори не відбудуться взагалі. Однак більшість депутатського корпусу заблькувала цю пропозицію, причому голосували за себе і за відсутніх депутатів. Заблькували також пропозицію вилучити з закону статтю ч. 52, яка забороняє вносити доповнення раніше, ніж за рік до закінчення терміну уповноважень теперішньої Верховної Ради. Тоді надійшла пропозиція ухвалити рішення про поіменне голосування з цього питання, але і її заблькоквано. Нарешті депутат Сергій Головатий запропонував „забезпечити кворум живих, а не кнопкових депутатів", розіслати телеграми, щоб 3-го лютого з'явилися на сесію всі, інакше вибори 27-го березня можуть не відбутися. І. Плющ погодився з цією пропозицією і доручив заступникові зібрати кворум.

Л. Кравчук вірить у розв'язку справи Криму

Київ. — Щоденник „Волл Стріт Джорнал", у звідомленні Марка Нелсона і Наталії Федущак, інформує, що Президент України Леонід Кравчук уважає, що питання Криму вдасться розв'язати позитивно.

Автори підкеслюють, що Л. Кравчук не має жодних сумнівів у тому, що Україна не похитнеться від існуючих проблем, а навпаки розпічне вкінці відновлення своєї економіки, що є так потрібним під сучасну пору. Він уважає, що навіть вибір Юрія Мєшкова в Криму буде можна полагодити без будь-яких конфліктів. Він стверджує, що Крим може мати свою окрему економічну програму і, як автономна республіка, може робити власні торговельні договори, але коли мова про незалежність, чи перехід до Росії, то це зовсім інша справа. Тут треба брати до уваги такі питання, як постачання півострові води і енерґетики, які Крим бере від України, що рівняється „більйонам долярів", а всякі шовіністичні пориви місцевих росіян приєднати Крим до Росії — це порушення державних кордонів, які ґарантовані не тільки Росією, але й ЗСА.

В Україні видано підручник для англійської мови

Обкладинка до вправ з англійської мови

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. К.). — Проф. Зірка Воронка, яка постійно клопочеться про навчання англійської мови в школах України саме повернулася з Києва і принесла до редакції „Свободи" новий доказ своєї праці. Тим разом це підручник навчання англійської мови для шкіл, дві книжечки для вправ у англійській мові і підручник для учителів.

Усі чотири підручники видані дуже дбайливо та чепурно, багатоілюстровані, із використанням випробованої американської методи навчання чужої мови. Підручники, як інформує З. Воронка, видало Міністерство Освіти України з фінансовою допомогою пастора Я. Шепелявого та його євангельської місії „Думки про віру". Авторами підручника є проф. З. Воронка, Юлія Романовська і Тетяна Рудник, а художником Тарас Володимир.

Довідуємося, що виконання підручників забрало півроку інтенсивної праці та постійного контакту проф. З. Воронки із виконавцями у Києві. Вкінці працю завершено і у видавництві „Генеза" появилися з друку усі чотири книжечки, накладом по 50,000 під назвою "Let's Start!". Тепер будуть підручники вживати на експериментальній базі в шістьох областях України, а в Києві вже від січня вживають їх у деяких школах. Від вересня 1994 року підручник англійської мови може бути у кожній школі України, що його замовить.

Після цього першого комплексу, до 1-го березня має бути зданий до друку другий комплекс, який буде складатися із трьох книжок — підручника, книжки для вправ і підручника для вчителів.

В. Перрі успішно пройшов переслухання

В. Перрі

Вашінгтон. — Заступник секретаря Департаменту оборони ЗСА і основний кандидат на пост секретаря 66-річний Вілліям Перрі, виступаючи на переслуханнях у Сенаті, заявив, що Північна Корея є великою небезпекою для З'єднаних Стейтів. На думку В. Перрі, з кінцем „холодної війни" загроза з боку комуністичної Кореї не зникла.

В. Перрі сказав членам Сенатської комісії з озброєнь, що на Корейському півострові і далі існує дійсна загроза військової сутички. „Комуністичний режим Північної Кореї, діставши нуклеарну зброю, ускладнить проблеми, з якими ми вже мали справу в цій частині земної кулі, — сказав Перрі. — В цих обставинах присутність 100,000 американських вояків і старшин буде перестророгою агресорові".

Від оцінки корейських подій Перрі перейшов до аналізи російських реформ. На його думку, З'єднані Стейти ще довго матимуть справу з політичними потрясіннями і несподіванками в Росії.

За словами Перрі, Китай може надати неоціненну допомогу в нормалізації відносин з Північною Кореєю, і „за це йому можна простити деякі порушення прав людини. Доводиться вибирати, — зауважив Перрі. — У порівнянні зі загрозою нуклеарної війни на Корейському півострові, порушення прав людини в Китаї бліднуть".

Незабаром В. Перрі повинен змінити теперішнього секретаря Департаменту оборони Леса Еспина, який зрезигнував на вимогу Билла Клінтона. Адмірал Роберт Рей Інман, якого Президент висунув на пост голови Пентагону, сам відкликав свою кандидатуру до її обговорення у Сенаті. Перрі в цих умовах вважається ідеальним кандидатом.

У четвер Сенат затвердив кандидатуру Перрі і його заприсяжено на пост секретаря оборони.

У СВІТІ

В КАЇРІ, ЄГИПЕТСЬКІЙ столиці, у висліді чергової облави в районі аз-Завія аль-Гамра вбито семеро ісламських екстремістів. У їхньому мешканні знайдено велику кількість зброї і саморобних бомб. Вбиті виявилися відомими терористами, які активно діяли в південноєгипетській провінції Асіют і яких вже давно розшукувала поліція.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ звинуватила З'єднані Стейти і Південну Корею у збільшенні напруження на Корейському півострові. В заяві північнокорейського Комітету в питаннях об'єднання двох корейських держав підкреслюється: „Ми готові як до діялогу, так і до війни. Американська сторона повинна негайно припинити всі небезпечні кроки і вивести свої війська, ядерну зброю та розвідувальні служби з Південної Кореї". Тим часом все більше країн світу схиляються до думки, що Пйонґянґ продовжує здійснювати свої атомові програми і саме тому постійно відмовляє у в'їзді в країну міжнародним експертам. Занепокоєння перед північнокорейськими військовими приготуваннями змусило Вашінгтон і Сеул прийняти рішення про розміщення американських ракет Пейтріот на півдні Корейського півострова.

ЦИМИ ДНЯМИ в морський порт південноафриканського міста Кейптавну зайшли два військові англійські кораблі, цією своєю візитою поклавши край двадцятирічному ембарґо Лондону на морські зв'язки з Південно-Африканською Республікою. „Наша візита не має нічого спільного з торгівлею зброєю, її метою є відновити військово-морські стосунки між двома країнами", — сказав в розмові з журналістами командир англійського фреґату „Норфок" капітан Джеймс Перови.

В РАМКАХ загальноіталійської антикорупційної акції „Чисті руки" в Мілані заарештовано віцепрезидента банку Каріпльо Карля Поллі. Від 1985 до 1992 року керівництво банку здійснювало великі фінансові операції, використовуючи призначені для пенсійних фондів гроші. У формі хабарів банк виплатив понад більйон лір представникам Християнсько-демократичної і Соціялістичної партій.

МАЙЖЕ ЦІЛКОМ згорів будинок одного з найбільших в Еспанії оперного театру Лісео, розташований в центрі Барсельони. Його збудували в 1844 році на гроші меценатів. Вся його діяльність понад 100 років також базувалася на пожертвах. Тільки в 1980 році театр почав діставати невеликі державні субсидії. На його сцені співали такі світові знаменитості, як Енріко Карузо, Рената Тобальді, Марія Каллас, Плясідо Домінґо. Театральна заля вміщувала 3,500 глядачів.

В СЕРЕДУ, 2-ГО лютого, в ізраїльському місті Геброні група озброєних палестинців обстріляла авто з жидівськими поселенцями, тяжко поранивши трьох з них. Відтак терористи причепили до авта напис такого змісту: „Ви голосували за Рабіна — тепер маєте!". Відповідальність за цю злочинну акцію взяло на себе об'єднання ісламських фундаменталістів ГАМАС, яке виступає проти мирної угоди між Палестинською визвольною організацією та Ізраїлем.

НА СХОДІ РУМУНІЇ, 250 кілометрів від Букарешту, стався землетрус. Сила поштовху в його епіцентрі становила 3.7 ступеня за скалею Ріхтера. Інформацій про зруйнуваня і людські жертви не надходило. Як відомо, схід Румунії вважається сейсмічно небезпечною зоною. В 1977 році там відбувся землетрус силою 7.7 ступеня. Тоді загинуло декілька тисяч осіб.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ЗНЯЛА ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ДО СТАРТ-1

Київ (Р. Руденко). — У четвер, 3-го лютого, вечірня сесія Верховної Ради України була присвячена розглядові заяви трьох президентів — Леоніда Кравчука, Билла Клінтона і Боріса Єльцина щодо ядерного розброєння. Більшість депуатів підтримали Президента Кравчука і визнали, що тристороння заява є тим фактором, який не тільки зупинить ядерне озброєння, але й поверне його в бік зменшення озброєнь на цілій плянеті. Промовців було багато і всі вони висловили чимало слушних зауважень. Наприклад, що Україна пішла на копроміс, в той час як Росія і ЗСА нічим не поступилися, як сказав Сергій Головатий. Леонід Кучма сказав, що підписання Лісбонського протоколу в травні 1992 року було великою помилкою, оскільки Україна, як держава, не брала участи в тому міжнародному форумі, а тепер це зв'язує руки керівникам української держави.

Обговорення у Верховній Раді розпочалося з виступу Президента Л. Кравчука. У дебатах взяли участь Сергій Головатий, Павло Мовчан, Анатолій Зленко, Віталій Радецький, Василь Дурдинець, Юрій Гайсинський, Володимир Шовкошитний, Генріх Алтунян, Борис Олійник, Олександер Мороз та інші. Всі вони погодилися, що ядерну зброю, яка є на території України, не можна використати для захисту держави, вона є лише матеріяльною вартістю для України і ті вартості треба використати на користь народу. Фахівці у своїх виступах підтвердили, що зброя ця є загрозою, оскільки ракети начинені сильнодіючою отруйною речовиною, яка швидко руйнує метал і може привести до ще страшнішої трагедії, ніж у Чорнобилі. Крім того, обслуговування і збереження цих ракет коштує величезні суми твердої валюти, а ліквідація їх принесе прибутки.

Степан Хмара запропонував проєкт постанови, у якій сказано, що, підписуючи тристоронню заяву у Москві Президент Кравчук перевищив свої уповноваження.

Під час обговорення до Верховної Ради надходили телеграми від парляментів Данії, Швеції, Норвегії, Бельгії, Греції, Великобританії, у яких висловлювалась надія, що український парлямент прийме розважне рішення. Наприкінці сесії знову виступив Президент Кравчук, який відповів на низку запитань попередніх промовців, з'ясував зміст окремих домовлень і повідомив, що опівдні отримав листа від Президента ЗСА, у якому Б. Клінтон повідомляє, що ЗСА вирішили подвоїти суму грошової допомоги Україні.

Після ґрунтовного обговорення депутати більшістю голосів ухвалили рішення про зняття застережень Верховної Ради до ратифікації договору Старт-1 і пункту 5 Лісбонського протоколу.

Пункт 3-ій договору про нерозповсюдження ядерної зброї вилучено з постанови, оскільки цей пункт не розглядався у Верховній Раді і потребує змін та уточнень. Наприклад, в ньому є слова, що Україна приєднується до договору про нерозповсюдження ядерної зброї, як держава, що „не володіє ядерною зброєю". Якщо ці слова не вилучити, то Росія проголосить себе власником зброї, котра зберігається на території України і відмовиться сплачувати компенсату за уран.

В АМЕРИЦІ

УРЯДОВЦІ Білого Дому кажуть, що президент Билл Клінтон у середу, 2-го лютого, схвалив 12 міл. дол. допомоги для Сомалії від ЗСА для відновлення поліції та правоохоронних органів. У нотатці до секратря Державного департаменту Воррена Кристофера, президент Клінтон підкреслює, що потрібні на це гроші візьметься з уже давніше виділених фондів для „мирних дій". Як відомо, Президент заплянував до 31-го березня відтягнути всі американські війська з Сомалії, але щоб запобігти можливій анархії призначає ці фонди для місцевих правоохоронних відділів поліції.

КРУГЛИЙ СТІЛ американських комерсантів, який об'єднує 200 найбільших підприємств країни, відкинув пропонований президентом Биллом Клінтоном плян охорони здоров'я. Вони натомість вирішили підтримати плян пропонований Джимом Купером, конґресменом-демократом з Теннессі, який не ґарантує охорони здоров'я для всіх громадян країни. До цього рішення вищезгадане об'єднання прийшло, незважаючи на особисті переконання Президента та його дружини Гіллларі Родгам Клінтон.

У СВОЄМУ РІЧНОМУ звіті стосовно людських прав у світі Державний департамент вперше підкреслює застрашаючі порушення людських прав, коли йдеться про жінок. Для прикладу наводять факти про насильне позбавлення жінок мати потомство чи примушування робити аборти в Китаї, змушування тайляндських і бірманських дівчат ставати проститутками, фізичне покарання послугачок у Савдійській Арабії та обрядове калічення дівчаток у Судані та Сомалії. Тімоті Вірт, адвокат Державного департаменту, відповідальний за справи порушення людських прав, заявив, що „справу дискримінації проти жінок висунуто зумисне, тому що це починає набирати чимраз ширшого розміру, а фізична наруга є тільки одним із наявних прикладів".

НОВООБРАНИЙ посадник Ню Йорку Рудолф Джуліяні у своєму першому офіційному телевізійному виступі про бюджетні справи міста заявив, що фінансова ситуація Ню Йорку є грізною. З уваги на це він відразу запропонував свій плян, як цьому зарадити. Однією із перших його пропозицій є зменшити кількість працівників міського уряду, зліквідувати неконечні відділення окремих департаментів, вимагати від міських працівників повного дня праці та зменшити загальний бюджет. Незважаючи на представлений посадником стан існуючої фінансової кризи, першим проти можливих запропонованих заходів посадника негайно виступив керівник юнії місцевих, повітових і стейтових працівників Стенлі Гілл. Його головним закидом щодо плянів Р. Джуліяні є те, що не взято представників юній до плянування цих заходів.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434 3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.

За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Російське військо у Прибалтиці

Усі три прибалтійські країни — Литва, Естонія і Латвія — впали жертвою совєтської аґресії у Другій світовій війні, з коротким епізодом німецької окупації під час наступу Третього Райху проти СССР. Найбільшою з них країною є Литва, історія якої була в добі польської династії Яґайлонів тісно пов'язана з історією України. Балтійські країни вели провід у визвольному національно-державному русі поневолених народів Сходу Европи. Вони проголосили свою незалежність у 1991 році. Америка не визнала була совєтської окупації балтійських країн, але це була теорія, у практиці вона, Америка, орієнтувалася на московський центр, вбачаючи у тому центрі ґарантію миру і спокою в Евразії. Тому ЗСА не квапилися з визнаванням відроджених східньоевропейських країн, у тому числі й прибалтійських. Однак ці країни, зокрема й особливо Литва, зберігали давні тісні зв'язки із скандинавськими державами та Німеччиною, втішалися їхньою підтримкою і виявили куди більший хист у впорядкуванні внутрішніх справ, аніж Україна. Їхня ситуація взагалі цілком інша, головно в ділянці культури: їхня мова чужа родині слов'янських мов, тому русифікація балтійських країн велася поселюванням там росіян, як службовців усіх ступенів державного апарату. І цим, на яких 8 мільйонів населення усіх тих трьох балтійських країн — росіяни становлять там поважну меншину. В Естонії і Латвії поверх третина населення — це росіяни. Вони обурені законом, який вимагає від службовців російської національности вивчення місцевої мови — під загрозою звільнення або й виселення. Це становить предмет конфлікту по нинішній день і це стало головним формальним арґументом, чому і за ери Міхаїла Ґорбачова і Боріса Єльцина Москва тримала там своє військо. Воно відтягнене вже з Литви, але в Латвії і частинно в Естонії там усе ще стаціоновані російські ґарнізони.

Коли в минулому місяці президент Клінтон відвідав Москву — він наполягав на Боріса Єльцина, щоб врешті забрати з Балтики російське військо. Єльцин обіцяв це зробити, але недавні парляментарні вибори в Росії значно скріпили націоналістичний неділимський табір і Єльцин не квапиться дотримати своє приречення. У „Ню Йорк Таймсі" з 1-го лютого ц. р. появилося обширне повідомлення про перебування у Вашінґтоні численної делеґації Латвії — невеличкої балтійської країни з нецілими трьома мільйонами населення та величиною одного з найменших американських стейтів. Але столицею Латвії є Риґа — портове місто, яке за російської окупації було однією із російських морських баз. Читаємо у цьому повідомленні „Ню Йорк Таймсу", що лотиський міністер закордонних справ Ґеорґас Андреєс гірко нарікав на існуючу загрозу від Москви, покликавшись, між іншим, на недавню заяву російського міністра закордонних справ Козирєва про „право" Росії охороняти російські меншини у новопосталих національних державах російські меншини від „дискримінування" їх. Лотиський міністер наполягав, щоб ЗСА дали Латвії ґарантію її безпеки, — державний секретар Воррен Кристофер такої ґарантії, очевидно, не дав, а тільки запевнював делеґатів Латвії, що Росія таки забере геть своє військо.

Імперіялізм усіх країн звертався в першу чергу проти найслабших сусідів. Українське село викувало сумну істину: „На похилу вербу й коза скаче". Можна співчувати з прибалтійськими країнами, що вони терплять таке під кінець XX сторіччя і треба подивляти тугість цих народів. В останніх виборах в Литві виграли тамтешні комуністи, але їхній лідер — Альґірдас Бразавскас, литовський патріот, оборонець прав свого народу. Деяка аналогія з колишнім польським генералом Войцєхом Ярузельським, який виявився більше поляком ніж комуністом. Усі колишні членські країни СССР загрожені російським імперіялізмом і кожна з них вимагає від Заходу ґарантії безпеки. Але нема у сучасному міжнародному світі апарату миру і не було історичного прецеденту, щоб якась держава боролася за волю іншої. Тому гасло „віри у власні сили", як і „Єдність народу" є гаслами реальної політики.

М. Левицький

ІНВЕСТОРИ Й УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІКА

Представники промислового сектора з тривогою констатують, що нині українська промисловість працює лише на 50 відсотків, звідси постійний товарний голод на вітчизняну продукцію. Відомо — запорукою виживання держави є насичення ринку товарами. Підприємці так державного, як і приватного сектора розуміють, що вже немає ніяких резерв для інвестицій у виробництво. Комерційно-торговельна діяльність також скована паралічем.

Керівник Української Фінансової Групи Валерій Бабич вважає, що для подолання кризи треба виконати декілька умов — знайти джерела інвестицій та обрати новий парлямент з новим — ринковим мисленням, з'єднати можливості банків, фінансових груп з можливостями промисловости. Сьогодні вже ставиться питання не про допомогу, а про збереження підприємств науково-технічними кадрами. Стан, у якому вантажником більше виплачується працювати, ніж професором, є згубним для будь-якої економіки. Тим паче для економіки на етапі її перебудови. Крім того, наголошують промисловці, державні органи не розуміють, що вони вже не керують підприємствами і що підприємства працюють в нових умовах.

Вирішення цих проблем є непростим завданням. Окремі політики більше думають про себе, ніж про Україну. Серйозні західні інвестори не поспішають зі своїми грошима.

Розуміючи, що при повному використанні промислового потенціялу України можна було б з лишком заповнити внутрішній ринок, Всеукраїнське Об'єднання Підприємців ставить питання про об'єднання з союзом промисловців та підприємців. Хоч весною минулого року обидві структури розійшлися. У них одна ціль — домогтися такого депутатського корпусу, який був би зацікавлений у повному використанні промислового потенціялу.

Це питання ставиться в промислово-економічному та політичному середовищі. Після прийняття закону про ґарантії для закордонних інвесторів була сприятлива атмосфера для інвестицій в Україну, але з появою декрету про валютне реґулювання потенційні інвестори насторожились, каже керівник УФГ. Всі наші партнери забажали повернути їм валютний капітал. Другою і головнішою причиною є той парадокс, що в Україні немає суб'єкту власности. Ніхто не хоче ризикувати і вступати в контакти з урядовцем, який ні за що не відповідає. Інвесторів лякає також правовий хаос та неефективне використання існуючого потенціялу.

Представники українських ділових кіл наголошують, що з числа людей, які придивляються до України, 90 відсотків — це ті, кому не поталанило вдома. Вони, як правило, Україну знають поверхово, українців уявляють собі такими, що вчора вийшли з джунглів. Це так звані одноденні комерсанти. Частині з них все ж таки вдасться вирвати з України кусник багатства.

У такій ситуації треба було шукати інших форм притягання до України іноземного капіталу. Президент видав указ про випуск облігацій. Парлямент наклав на нього вето. Президентські облігації та парляметське вето є предметом дискусій.

В. Бабич вважає, що до введення облігацій треба було йти поетапно. В жовтні-листопаді треба було випустити облігації у валютному номіналі. За даними Міністерства Фінансів на руках знаходиться біля 5 мільярдів долярів. Це якраз відповідає сумі, яка потрібна для стабілізаційного фонду і для введення власної валюти.

Банкіри критично поставилися до указу про облігації. На їх думку, необхідно було б починати від цінних паперів внутрішнього ринку.

Підсумовуючи характеристику стану економіки, представники ділових кіл висловлюються однозначно: „Ми втомлені від безробіття". Система податків та інші форми втручання відбивають бажання працювати, себто стимулюють безробіття.

Це ракова пухлина кожної економіки. В посткомуністичних державах проблеми є не тільки з її лікуванням, але з діягностикою. За урядовими даними в Україні рівень безробіття становить 3 відсотки. Представники ООН на одній з пресконференцій в МЗС констатували, що безробіття перевищує 30 відсотків. Здорова економіка в екстремних умовах може витримати безробіття у розмірі не більше 10 відсотків. Постійні „турботи" соціялістів про соціяльний захист населення довели до такого стану, що майже половина населення є на бюджетному утриманні. Спеціялісти не приховують, що над Україною проводиться експеримент, якого не знала жодна країна.

Люди з ділових середовищ постійно наголошують що найефективнішим соціяльним захистом є розширювання можливостей заробітку. Щоб цю істину підтримали парляментарі, у найвищому законодавчому органі потрібні нові люди. Багато хто вважає, що там мають засісти підприємці, власники. Керівник Української Фондової Групи спростував ці припущення. Він казав: „Ми не ставимо перед собою завдання провести до парляменту людей з ділового середовища, а людей інтеліґентних, з широкими поглядами, які розуміють необхідність побудови ринкової економіки".

Комерційні банки, як сказав голова правління банку „Ажіо", також не стоятимуть осторонь виборів. Він наголосив, що певну кількість депутатів нинішнього корпусу вони підтримають. Не всі з тих, хто декларує ринок. Нині в парляменті переважають люди, котрі досконало вміють галасувати, що в державі справи йдуть погано. У меншості, натомість, є люди, котрі конструктивно можуть сказати, що потрібно робити, щоб стало добре.

На думку спеціялістів, яскравим представником конструктивної меншости був професор Віктор Пинзеник. Він, однак, не набув достатнього політичного досвіду. Ідучи в правильному напрямку до ринкових перетворень, не врахував того, що депутатський корпус не встигає осмислити пропоновані ним заходи. Таким чином програла справа, за яку боровся.

У багатьох людей згадка про комерційні банки, про їх участь у політиці викликає алерґію. Це вони можуть за два роки із 100 мільйонів зробити накрутку на 50 більйонів прибутку. Їхня зарплата не міряється десятками тисяч, а сотнями... мільйонів.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про американських іґнорантів

Часом застановляюся чи американці лише іґноранти, чи також егоцентрики, коли можуть так зосередитися на дрібних сенсаційних історіях, а не мати ніякого зацікавлення до політичних подій.

Недавно дало мені причини про це ще раз застановитися, а то й припечатали моє міркування деякі статті в американській пресі, де вдумливі журналісти саме винесли на світло денне декілька таких характеристичних моментів.

Ось один із журналістів, обговорюючи телевізійні програми з минулого тижня трохи із кпинами, а трохи серйозно дає телевізійній станції Сі-Ен-Ен, що спеціялізується лише в новинках, особливе признання за те, що вона на декілька хвилин перервала надавати перебіг сенсаційного процесу подружжя Боббіт і показала зустріч президента Билла Клінтона з Леонідом Кравчуком на летовищі в Києві. Цим Сі-Ен-Ен показала велику відвагу, — стверджує цей журналіст.

Іншого дня редакційна стаття у „Ню Йорк Таймсі" пера Е. Луїса, обговорюючи промову Б. Клінтона у перші роковини його вибору на президента, звертає увагу на те, що Президент не має зрозуміння для міжнародної політики, коли широко розповідав тоді про хвору американську дівчинку, батько якої був у нього в Білому Домі, але зовсім не згадував про шестеро дітей, що саме згинуло у Сараєві на вулиці. Автор статті уважає, що Б. Клінтон повинен бути більше реалістичним, коли йдеться про міжнародні справи, а вже зокрема, коли мова про Росію.

На жаль, такі здорові думки журналістів у ЗСА не часті. Більшість так в пресі, як і радіо чи телевізії кладе на перше місце сенсацію, яка це не була б справа, а під їхнім впливом стоїть всеціло пересічний американець. Ми вже всі вспіли забути скільки місця та часу віддано історії американського підлітка Еймі Фішер, включно із окремими на цю тему фільмом та книжкою.

Тепер усі беззастережно зайняті справою Тоні Гардінґ і питанням чи дістане вона дозвіл виступати на зимовій Олімпіяді і кожні новинки починаються не тим, що діється в Росії, Україні чи Боснії, але що сказала Тоня чи її колишній чоловік.

І спостерігаючи це все насувається питання, чи іґноратність американського населення до політичних подій — це вислід настанови журналістів, чи журналісти просто працюють під смак публіки і диктат доляра?

Вчора я мала припадкову розмову зі, здавалося мені, інтеліґентним нюйоркчанином, під час якої він, завважиши мій поважний акцент, поспитав відкіля я походжу. Коли я відповіла, що з України та що я українка, він негайно зареаґував приязним ствердженням, що його зять „також з України". Але як я зацікавилася з яких сторін, відповідь була: „З Литви, а це ж частина України, правда?" А чергове питання було чи говорю по-російськи...

Які ми — українці — наївні, якщо думаємо, що від проголошення України незалежною державою уже „цілий світ" добре знає, що таке Україна. Виглядає, що ще довго світ не буде знати про нашу державу, коли наше довкілля — вкрай зайняте аферами сексу, злочинства чи власним „я".

О-КА

Н. Н.

А ЩО БУДЕ З ТАТАРАМИ?

Проблема поновлення прав кримськотатарського народу неодноразово виносилась на обговорення Верховної Ради України. Була створена республіканська комісія Кабінету Міністрів України з проблем депортованих народів Криму. Однак, на жаль, ні Верховна Рада, ні Уряд України не ухвалили будь-яких нормативних актів кардинального характеру, що утворили б правову базу для вреґулювання всіх питань, пов'язаних з поверненням татар і поновленням їх прав. Відсутність політичного рішення кримськотатарської проблеми розв'язує руки властям Криму і різним шовіністичним силам у їх протидії цьому поверненню.

Нещодавно в Києві перебували представники Організації кримськотатарського національного руху. Журналіст Володимир Еннанов звернувся до заступника голови Ільмі Умерова з запитанням:

— Керівники Меджлісу неодноразово зустрічались з Президентом, Головою Верховної Ради і прем'єром-міністром України. Який результат цих зустрічей?

— З їхнього боку висловлювалось розуміння проблем нашого народу, однак рішення, що приймались у ході або після цих зустрічей, не виконувались. Так, незважаючи на рішення Верховної Ради про те, що представники кримськотатарського народу мають брати участь у розмежуванні уповноважень між Республікою Крим і Україною, цей закон було розроблено і ухвалено без участи кримських татар і він не віддзеркалює інтересів народу. Верховна Рада Криму зігнорувала постанову сесії ВР України, що доручила їй повернутися до розгляду питання про визнання Меджлісу — вищого єдиного уповноваженого представницького органу кримськотатарського народу.

Через небажання вищих державних органів і управління Криму допустити участь виборчого органу кримських татар — Меджлісу — до вирішення політичних питань, що безпосередньо зачіпають інтереси нашого народу, загострилося і вирішення проблем, пов'язаних з поверненням і влаштуванням татар у Криму. Фонди, виділені Урядом України на повернення, здебільшого витрачається на інші цілі. І це в той час, коли в Криму тисячі родин не мають пристойного житла, багато хто з них разом з дітьми й старикамн мешкають у непристосованих для життя тимчасових спорудах, бо в них нема грошей на будівництво. Посилюється протидія місцевих властей процесу репатріяції, своєчасно не призначується землі для поселення кримських татар поновилися погроми містечок, що будуються. У засобах масової інформації Криму ведеться цілеспрямована антитатарська пропаґанда і розпалювання міжнаціональної ворожнечі.

Меджліс висловлює стурбованість таким становищем. Розділяючи прагнення народу і зусилля парляменту України до побудови демократичної держави, Меджліс заявляє: ця мета може бути досягнена лише в тому випадку, якщо у кримськотатарського народу будуть повністю поновлені його права і державний устрій у складі України визначатиметься шляхом взаємоузгодження інтересів і прав кримськотатарського народу і всіх національностей, що проживають у Криму.

Ірина Вовк

• • •

Отак би поруч йти все далі, далі...
У ті несходжені, незнані далі.
І кроки гамувати обережно,
Щоб часом не дійти до побережжя.
Бо там — обрив і вже нема дороги.
Від сполоху підкошуються ноги,
А ти мене підтримуєш словами:
— Не бійся, мила, — море перед нами!

(Із збірки поезій „Дзеркала", Львів, 1991)

Д-р Тамара Булат

„... ДАЛЕКО КРАЩЕ ВІД СОЛОВЬЯ..."

III

При згадці імени Ревуцького пригадалася ще одна зустріч із Козловським і ще один характерний штрих щодо його культурологічного становища. Якось у нас зайшла мова про українські романси, над якими я тоді працювала для своєї книжки. Іван Козловський сказав, що у нього є неопублікований сольоспів Лева Ревуцького „Ну, розкажи" початку 1920 років. Назви цього твору не було ні у списку творів композитора, ні в монографіях про нього. У мене виник деякий сумнів — чи не зрадила пам'ять Козловського, адже йшлося про подію 60-річної давности. Та невдовзі я дістала поштою згаданий твір. Це була копія автографу сольоспіву Ревуцького. На ньому була печатка, що твір дозволяється до виконання і дата — 1923 рік. Автор віршів був Є. Хоменко, про якого ніхто із київських літературознавців мені нічого не міг сказати. Пізніше я це прізвище ще десь зустрічала, отже, сучасникам літературного процесу він був відомий. Можливо, про його долю знав Лев Ревуцький і тому не включав до списку своїх творів, подібно до часу не згадуваного романсу „Серце музики" на вірші Миколи Вороного, присвяченого пам'яті Миколи Лисенка.

Копію романсу „Ну, розкажи" після публікації в упорядкованій мною збірці „Українські класичні романси" я передала членам редколеґії посмертного зібрання творів Лева Ревуцького, де твір був опублікований у відповідному томі. Саме завдяки Іванові Козловському до співаків і дослідників повернувся цікавий романс раннього періоду творчости Лева Ревуцького, значна частина рукописів якого навіки загинула під час військового лихоліття.

Іван Козловський був у дружніх стосунках з багатьма представниками української вокальної культури, серед яких були Михайло Донець, Марія Тессейер-Донець, Михайло Микиша, Борис Гмиря, Зоя Гайдай, Марія Литвиненко-Вольгемут, Надія Нежданова, Оксана Петрусенко та інші.

Багаторічна щира дружба єднала співака з поетом Максимом Рильським. Обидва закохані у мистецтво, фолкльор, вони при кожній зустрічі мали можливість відчути спорідненість душ і дум, коли віддавалися музикуванню. Іноді саме народна мелодія ставала віддушиною потаємних почуттів. „Так було на одному з вечорів у Москві, в Будинку літераторів, — згадував Іван Козловський. — Закінчувалася якась дискусія, і раптом стиха зазвучала мелодія української пісні. Всі обернулися — біля роялю Рильський. Награвав він „Сонце низенько".

— А на два тони вище ви зможете?

— Спробую.

І ось у соль мінорі „Сонце низенько" з усіма гармонічними звучаннями полинуло у ґотичну залю (...). Багато бачили стіни цього будинку. Того вечора заполонила залю українська пісня". (З листа І. Козловського з 22-го лютого 1966 року до автора статті).

Остання зустріч друзів у Києві у червні 1964 року також була озорена рідною піснею. Перемагаючи недугу, Максим Рильський сів до фортепіяну, що стояв у вітальні його будинку, колю Голосіївського лісу, і стиха заграв улюблену Шевченківську „Забіліли сніги". Голос Козловського підхопив тужливу мелодію. Це було прощання. Крик душі тамувався драматизмом козацької пісні — заболіло тіло, козацькеє, біле...

Через кілька місяців, на музично-літературному вечорі 19-го березня 1965 року з нагоди сімдесятиріччя від дня народження Максима Рильського, співак присвятив світлій пам'яті друга його іншу улюблену пісню — „Ой у полі криниченька". Тужила-ридала кожна нотка, кожний інтонаційний перелив. Наче в голосінні „скочувався" і обривався голос Козловського. А мелодія пісні експресивно набирала висоти, розширювала діяпазон, відгукувала широким українським степом — „Ой умер чумаченько у неділеньку вранці", „Поховали та чумаченька у зеленому байраці".

Мені казали, що Іван Козловський, приїжджаючи влітку або навесні в Україну, щоразу бував на могилі Тараса Шевченка.

Співак мав щастя бути відзначеним найталановитішими представниками української культури. Маленьким хлопчиком співав він Миколі Лисенкові „Ой ходила дівчина бережком". Цікаво, що їхня зустріч відбулася в Китаєвому (Китаївська пустиня), під Києвом, куди композитор виїздив влітку і де була Троїцька церква, споруджена відомим будівничим Степаном Ковніром (1695—1786), зразок українського барокко. У тій церкві був гарний хор, про який згадував і О. Кошиць і який слухав Козловський.

Козловський бачив на сцені зірку українського театру Марію Заньковецьку. Юнак був зачарований її грою і на запрошення Івана Мар'яненка, керівника Товариства українських артистів (за участю М. Заньковецької та П. Саксаганського) вступив до трупи цього театру.

Це вона, Марія Заньковецька, та сама чарівниця сцени, яка зворушила на виставі Одеського театру українське єство Петра Чайковського, що підніс їй вінок із написом: „Безсмертній — від смертного", благословляла Козловського-співака.

(Закінчення на стор. 3)

,,...Далеко краще від соловья..."

(Закінчення зі стор. 2)

Іван Козловський з онукою (1970) рік

Закінчити цю статтю хочу словами копії цитати, яку мені в листі надіслав Іван Козловський:

,,Київ 30 травня 1933 р.

Для всіх Ви відомий славнозвісний співак-premier І. Козловський, новий соловей оперного театру, а для мене — ви хороший, милий Івасик — любий, чарівний птах Очеретянка, що далеко краще від соловья. Очеретянку можна чути вранці 'на зорі'. Вона своїм, ні з чим незрівняним чудовим співом, завжди зустрічає сонце й дає своїм веселим щебетанням надію на веселий погожий день.

Стара Марія Заньковецька".

Це — напис на звороті фотокартки, яку за рік до смерти подарувала театральна зірка Очеретянці — українському річковому соловейкові.

Гостра зима перешкодила навіть колядникам

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.) — Цьогорічна гостра зима на американській землі перешкоджає цілій системі життя її мешканців та всім плянам чи звичаям.

Тому ни дивно, що і наше колядування тим разом не відбувалося безпосередньо в часі Різдва чи між Різдвом і Йорданом, як це є у звичаї, а колядники мусіли використовувати нагоду, коли не було сніговії, ожеледиці чи морозу, щоб затримати нашу віковічну традицію.

Але... українська традиція дозволяє колядувати до Стрітення, тож члени Клюбу Сеньйорів при Товаристві ,,Самопоміч" в Ню Йорку вибралися з колядою до Українського Народного Союзу аж останнього дня січня. Це була виняткова коляда — не зв'язана, як це тут стало звичаєм (не дуже гарним), зі збиранням грощей. Група сеньйорів під проводом свого голови Юрія Штогрина приїхала з Ню Йорку до Джерзі Сіти, щоб заколядувати Екзекутиві УНС і редакції ,,Свободи" та подякувати в цей спосіб за прихильність, яку Клюб Сеньйорів завжди знаходить в нашій установі.

Група сеньйорів-колядників з членами Екзекутиви УНС (зліва): С. Ганущак, В. Сохан — головний секретар УНС, С. Косович, В. Харук, Н. Білоус, М. Копчинська, Ю. Штогрин, О. Мотель, У. Дячук — головний предсідник УНС, Ю. Костів, В. Харук.

Клюб Сеньйорів, що начислює в Ню Йорку понад 140 членів, є постійно дуже активним у своїй багатогранній діяльності, що має гаслом допомогу старшим. Відбуваються часті товариські зустрічі, доповіді, запрошується українських лікарів з інформаціями та безплатними порадами для хворих, проводиться прогулянки автобусами, а передусім дбається про придіт дарових харчів для сеньйорів, що і відбувається завдяки старанням Управи Клюбу. Знаємо, що діяльність Управи датується ще від 1965 року, а можливо і раніше, коли першим головою Клюбу став Микола Шпитко. Відтак у наступні роки очолювали Клюб такі відомі громадяни як д-р Роман Осінчук, Михайло Шпонтак, Лідія Савойко, а після її несподіваної смерти головою став Ю. Штогрин. Ціла активна діяльність Клюбу спирається на посвяті і праці членів Управи, а передусім голови, з великою допомогою урядниці Товариства ,,Самопоміч" Оксани Лопатинської як і взагалі допомогою Товариства ,,Самопоміч" і Федеральної Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч" в Ню Йорку. Обидві ці організації дають моральну, а як треба і матеріяльну допомогу українським сеньйорам Ню Йорку.

Сеньйори, які у більшості все ще активні в різних наших організаціях, добре розуміють важливість і відповідальні завдання наших передових установ, тому заплянували подякувати одній з найстарших, що саме святкуватиме своє 100-річчя, щирою українською колядою.

Під час відвідин головного предсідника УНС Уляни Дячук, яка прийняла гостей виїмково тепло, представники Клюбу не лише заколядували, але і за старим українським звичаєм — віншували та відтворили різдвяні звичаї, що їх передала Стефанія Ганущак, а голова Ю. Штогрин подякував Екзекутиві УНС за щиросердечне відношення і побажав успіхів у ювілейному році та близькій Конвенції.

На закінчення ,,колядники" зайшли до редакції ,,Свободи" та ,,Українського Тижневика", адміністрації і друкарні цих видань і провели розмови з редакторами.

Різдвяна зустріч 33-го Відділу СУА у Пармі

33-ій Відділ СУА у Пармі щороку влаштовує традиційну різдвяну зустріч у своїй домівці в Астродомі української католицької катедри св. Йосафата. Цього року вона відбулася 23-го січня і почалася о год. 1-ій по полудні. Зустріч відкрила голова 33-го Відділу СУА Ольга Дем'янчук. Вона привітала отців катедри пароха о. митрата Михайла Ревтюка і сотрудника о. Андрія Гановського, Сестер, почесну членку СУА інж. Ірену Кашубинську, почесну членку Округи Марію Грушкевич, почесних членок Відділу Юлію Тарнавську та Стефанію Городиську, голову окружної управи Іванну Шкарупу, голову УЗО мгра Василя Ліщинецького, інспектора ,,Рідної Школи" д-ра Степана Воляника, спонзорів стипендій і всіх гостей та союзянок. Особливо тепло привітала гостю з України і теперішню жительку Парми Оксану Семків-Келлер, яка пережила довголітнє заслання в далекий Сибір (Магадан) і ми всі щиро і сердечно вітаємо її в нашому середовищі.

Різдвяну зустріч почато традиційним засвіченням свічок на президіяльному столі, які символізували вагомі наші події. Голова Відділу пригадувала ці події, а голова Округи засвічувала відповідні свічки. Головна свічка була присвячена членкам Відділу і їхнім родинам, які відійшли у засвіти. Протягом 41 року існування Відділу 33 членки упокоїлися в Бозі. Вставанням з місць присутні вшанували їхню світлу пам'ять. Наступна свічка була присвячена нашим борцям, які в різних військових формаціях і різними шляхами боролися за незалежність України. І одна з тих формацій — І Дивізія УНА відзначала дуже величного в Україні і цілій діяспорі ювілей 50-ліття її створення в 1943 році. Багато їх полягло в нерівному бою під Бродами 1944 року. Дальшу свічку присвячено полум'яній пам'яті одніеї з кращих дочок України, воїна Українських Січових Стрільців св. п. Олени Степанів-Дашкевич, науковця і педагога. Її 30-ліття смерти відзначувано в минулому році. На її ідеї і чині виховувалися нові кадри жінок-героїнь, які потім боролися в рядах славної УПА та полягли на полі бою за волю і свободу нашого народу.

У травні 1993 року відбулася 23-тя Конвенція СУА, перша під знаком самостійности України, з участю голови СУ України Атени Пашко зі Львова. Округи СУА відзначили золотий ювілей журналу ,,Наше Життя", який протягом 50 років здійснював великі виховні та культурні завдання. Він був наче тим ланцюгом у пов'язанні діяспори з рідним краєм і зберігав спадщину та ідентичність серед чужого моря. 33-ій Відділ має різні референтури та ділянки, які зі собою співпрацюють у розбудові нашої молодої держави та збереженні наших надбань і культури в діяспорі. Але всі ці пляни і старання не були б здійснені, якби ми не мали моральної і матеріяльної підтримки наших свідомих меценатів, добродіїв, фундаторів та людей доброї волі. Тому ще одна свічка горіла полум'ям пошани та признання всім цим людям доброї волі.

Отці поблагословили трапезу, а присутні заколядували ,,Бог предвічний". Всі ділилися просфорою і бажали собі Божого благословення. Опісля Оленка Вільшанецька деклямувала вірш з різдвяної тематики. По смачній перекусці почалася мистецька частина, якою проводила культурно-освітня референтка Відділу Любомира Мичковська. Емілія Русин, заступниця голови Відділу, прочитала вірш Остап'юка про нашого відомого письменника Богдана Лепкого, переплітаючи віршами Лепкого, які були пов'язані з різдвяною тематикою. Люба Гурко-Боднар відчитала ностальгійну та сантиментальну поему-спомин невідомого автора, в якій підкреслюється різдвяну родинну атмосферу з юних літ. Напевно багато слухачів полинули думкою і серцем до рідних стріх в Україну. Далі Люба Гурко-Боднар прочитала дуже цікаву статтю Іванни Савицької ,,Історія різдвяної ялинки". Культурно-освітня референтка Любомира Мичковська прочитала прозовий твір Іванни Савицької про св. отця Миколая та гумореску, присвячену приготуванням 33-го Відділу до різдвяної зустрічі. Публіка співала колядки і щедрівки. Всі блискуче вив'язалися зі своїх ролей.

Організаційною референткою Відділу є Стефанія Вільшанецька, а кулінарною штукою вдало займалася Єва Оліяр, господарська референтка, при допомозі союзянок. Приємною несподіванкою на цій зустрічі було передання п. Пенгрином з дружиною на руки голови Відділу Ольги Дем'янчук чека на суму 250 дол. на виховання священиків. При кінці О. Дем'янчук подякувала всім присутнім за участь, а організаторкам цієї зустрічі за працю та зрозуміння. Ця зустріч була проведена в щирій, товариській та невимушеній атмосфері. Треба підкреслити і велику, конструктивну роботу 33-го Відділу СУА у Пармі у різних секторах нашого релігійно-суспільного життя діяспори і України. Молитвою закінчено цю вдалу різдвяну зустріч.

Д-р Володимир Боднар

В АДМІНІСТРАЦІЇ Билла Клінтона розгорілися гострі дискусії з приводу реформи соціяльного забезпечення (,,велфер"). Співробітники Департаменту охорони здоров'я, автори попереднього дослідження вказують, що реформа потребуватиме значного поширення державного сектора економіки. На їх думку, Адміністрація, підраховуючи кількість місць праці, потрібних на випадок реформи велферу, помилилася в три-чотири рази. За даними авторів дослідження, ця реформа змусить Адміністрацію знайти працю для 2.3 мільйона осіб.

,,РУБЛЕВИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ", який протягом останніх п'яти років проводився в місті Номі на Алясці, провалився. Як повідомив голова місцевої торговельної палати Джим Стімпфл, Міська рада заборонила приймати рублі при розрахунках за товари. Цьому, за його словами, спряло постійне падіння російської валюти щодо доляра ЗСА. Вплинув на це рішення і бюрократизм російських чиновників, які забороняли туристам, що їхали в Ном, вивозити зі собою рублі, а американським торгівцям — імпортувати їх в Росію.

З однорічної праці Комітету Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі

Комітет Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі, під вдалим головуванням вже від 1990 року інж. Дем'яна Ґечі, протягом 1993 року пробив багато праці та проявив велику активність.

Вже традиційно рік починається карнаваловою забавою, яка не лише дає гарний заробіток, але й уможливлює громаді зустрітися, поділитися минулорічним досвідом та в товаристві гарно провести вечір. В 1993 році забава відбулася 30-го січня в залі Центру Української Культури, С. Бавнд Брук, яка принесла чистий дохід в сумі 2,817 дол.

Дальше слідує різноманітна праця.

Влаштували зустріч — доповідь генерала Скипальського, голови контр-розвідки війська України. Доповідь була цікава, після якої відбулася жвава дискусія. Збірка з цього зібрання дала 645 дол.

Зустріч з Ярославом Базалієм, аспірантом Стейтового університету в Огайо, в цілі придбання фондів на закуп комп'ютера для бібліотеки Української Культури в Москві. Збірка з цього зібрання дала 419 дол.

Вислано на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля на лікарню в Києві та на Фонд Відродження Спорту в Україні по 500 дол.

На переклад книжки на українську мову Раберта Конквеста ,,Жнива смутку" та на закуп будівлі для українського консуляту в Ню Йорку по 1,000 дол.

Офіційній делегації з України на похорон св. п. Патріярха Мстислава, на часткове покриття коштів перебування в Бавнд Бруку, передано 248 дол.

Гонорар для генерала Скипальського в сумі 400 дол.

На виготовлення документального фільму про Отамана Симона Петлюру видано 100 дол.

З видатків за винайм залі та оголошення в ,,Свободі" — разом 208 дол.

В липні вислано в Україну 54 пачки українських книжок вагою поверх одну тонну. Щира подяка поодиноким членам нашої громади за пожертви українських книжок, а особливо подяка Б. Гнідеві за перевіз до складу гуманітарної організації ,,ССРФ", яка перевезла книжки в Україну на подані їй адреси. Москва закидає Україну російськомовними книжками. В Україні, з причини економічної кризи і нестачі паперу, книжки видаються в обмеженій кількості. А тому проситься українську громаду дальше жертвувати українські книжки і грамофонні платівки.

Шостого липня ,,Голос Америки" передав в Україну інтерв'ю, яке перевів Теофіль Старух з головою управи, інж. Д. Ґечою, про діяльність Комітету Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі.

Державна світова служба радіо ,,Голос України" передає новини в Україну і по всьому світі. На їхнє прохання, комітет переслав кільканадцять українських платівок з народними і патріотичними піснями 50 до 70-річної давности, про яких Україна не знала.

Комітет закликає складати пожертви на виготовлення документального фільму про Отамана Симона Петлюру. Пожертви складати на конто ч. 3309 в Кредитівці св. Андрія в Савт Баунд Бруку на адресу: St. Andrew's Federal Credit Union, Symon Petlura No.3309, P.O. Box 375, S. Bound Brook, N.J. 08880.

В неділю, 7-го листопада, Комітет Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі взяв участь в зустрічі з шістьма професорами Університету ,,Києво-Могилянська Академія", які в цей час перебували на адміністративних відвідинах Ратґерс університету в Ню Бранзвик, Н.Дж. На заклик о. Павла Лабінського, пароха Української Католицької Церкви в Ню Бранзвик, на зустріч прибуло понад 200 громадян з нашої околиці. Гості з України поділилися своїми враженнями з сучасного стану в Україні та поінформували про працю Києво-Могилянської Академії. На цей академічний рік в УКМА навчається понад 200 студентів, а з початком слідуючого академічного року, число студентів збільшиться до 500. Після формальної зустрічі парафіяльне сестрицтво під керівництвом Марії Слободян угощало наших гостей скромною перекускою.

Комітет переводить збірку по громадах центрального Ню Джерзі на український консулят в Ню Йорку. Вже зібрано поверх 3,500 дол. Збірка дальше продовжується.

Комітет вже зібрав і приготовив другу висилку 152 пачок українських книжок та в англійській мові університетського рівня для висилки в Україну. Висилку завершено в листопаді на слідуючі місцевості: Бібліотека Підкарпатського Університету — 10 пачок, Волинський Університет ім. Л. Українки — 5 пачок, Університета ,,Києво-Могилянська Академія" — 11 пачок, Світової Радіо-Служби ,,Україна", Київ — 4 пачки та 75 грамофонних платівок, Полтавський Національний Музей Українського Гончарства — 3 пачки, Обласна Наукова Бібліотека м. Донецька — 23 пачки, Київський і Запорізький Університети для розповсюдження до бібліотек та ,,Просвіт" східніх областей України — 96 пачок.

Проф. Тарас Гунчак погодився покрити кошти пересилки цих книжок в Україну.

Щира подяка союзянкам молодечого 4-го Відділу в Ню Бранзвик: Ока Грицак, Тирса Павляк і Оксана Бокало за придбання 35 пачок, а союзянкам 27-го Відділу з Елізабету за придбання 27 пачок.

Комітет вітає нового члена Богдана Гнідя, який представляє громаду Менвілл і Гілсборо Тавншип. Комітет повідомляє всіх, що наша традиційна карнавалова забава відбудеться в суботу, 12-го лютого 1994 року в залі Центру Української Культури, С. Бавнд Брук, Н.Дж. Забава з гарячою вечерею та несподіванками. Грає популярна оркестра з Києва ,,Фата моргана". Весь дохід призначений на допомогу Україні. Всіх сердечно запрошуємо.

Іван Павленко

Св.п. М. Чайківський

По довгій серцевій недузі, Михайло Чайківський відійшов від нас у вічність 10-го грудня 1993 року, в шпиталі Севен Овкс у Вінніпеґу, залишивши в глибокому смутку дружину Анну, дочку Ірену, зятя Мирона і внучку Малису Матвійчуків, дочку Лідію. В Україні ще є сестра Марія Журавська з родиною, племінниця Павлина з родиною. Залишив також багато близьких і дальших приятелів. Він всіх дуже любив і його всі любили за його згідливу вдачу. Св.п. М. Чайківський був добрим християнином, належав до парафії свв. Володимира й Ольги у Вінніпеґу.

В 1955 році народилася доня Ліда. Дітей посилав до Пласту та до української школи, як також дівчата дістали університетські студії.

Михайло народився 8-го листопада 1919 року в селі Дубецько, повіт Перемишль, в родині Олександра і Катерини Чайківських. Було у них четверо дітей. Михайло був наймолодшим з дітей. До школи ходив у селі до 7-ої кляси, а потім закінчив технічну школу в Кракові „Сталева воля". В 1941 році його забрали до Німеччини, де він працював у Браншвайґу по своєму фаху. Там він запізнався зі своєю Ганею і після закінчення війни 1945 року вони одружилися. Там народилася їхня доня Ірця. В 1950 році приїхали до Канади. Михайло працював на різних роботах, поки підучився англійської мови. Тоді дістав працю по своєму фаху в компанії „Верзатайл мануфакчурінг". Через свою хворобу пішов скорше на пенсію. Михайло любив багато читати, тішився, що наша Україна стала самостійною та незалежною державою. Хотів ще літом поїхати з родиною й відвідати свій рідний край.

Похорон відбувся від українського похоронного заведення Мартина Корбана, де о. крилошанин Роман Кисілевський відправив Панахиду. Співав хор „Думка" під дириґуванням Володимира Скакуна.

Заупокійну Святу Літургію відправив о. Р. Кисілевський в катедрі свв. Володимира й Ольги дня 14-го грудня 1993 року. По Службі Божій отець виголосив прощалене слово до опечаленої родини та до присутніх. Тіло покійного М. Чайківського поховано на вічний спочинок на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпеґу.

•
• •

ПОДЯКА

Дружина покійного Михайла Чайківського складає щиру подяку: похоронному заведенню Корбана за солідну обслугу; о. крилошанинові Р. Кисілевському за похоронні відправи, хорові „Думка" за співання Панахиди. Дякую тим що несли домовину: Іванові Мельницькому, Степанові Хомчинові, Федорові Мельничукові, Михайлові Самцеві, Тарасові Матвійчукові, Данилові Ґерекові. Щира подяка „Голден" ресторанові, що приготовив добрий обід на тризну по покійному Михайлові.

Складаю також щиру подяку жінкам, що принесли печиво. Дякую Т. Мельничукові й І. Мельницькому, які провели збірку на українську пресу. Дякую всім особам, що зложили гроші на пресу та на Служби Божі. Дякую за квіти та вінки, а також за карточки співчуття та всім, хто причинився до проведення цього похорону. Нехай Господь Бог нагородить всіх вас своїми ласками.

В глибокому смутку:

дружина Анна,
дочка Ірена з родиною,
дочка Ліда.

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля створив конто в пам'ять М. Ходновської

Шорт Гиллс, Ню Джерзі. — В грудні 1993 року Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля отримав дотацію в сумі 10,000 дол., щоб заснувати довготривалий фонд в імені покійної Марії („Мушки") Ходновської з Ливінґстону, Ню Джерзі. Цим дарунком чоловік покійної інж. Нестор Ходновський забажав відзначити і продовжувати довголітню працю М. Ходновської з українськими дітьми і молоддю.

Фонд ім. Марії Ходновської відкрито при українській кредитовій спілці „Сапомоміч" в Нюарку, де подружжя Ходновські брало активну участь в українській громаді, зокрема в Пласті, і в українській католицькій церкві св. Івана.

Намір створити такий меморіял походить від інж. Н. Ходновського після недавніх подорожей до Львова, де він відвідав Львівський Педіятричний Центр, який спонзорує Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) в ЗСА. Н. Ходновський — довголітній меценат ФДДЧ — був вражений „прогресивним духом, професіоналізмом і відданістю українських лікарів Педіятричного Центру, як рівно ж умінням персоналу центру користуватися сучасною медичною технологією, закупленою і влаштованою в Центрі Фондом ДДЧ і Союзом Українок. Н. Ходновський зазначив, що діягностична лябораторія Педіятричного Центру під керівництвом д-ра Андрія Петруха вже стала важливим медичним засобом для цілого реґіону, допомагаючи шпиталям по цілій Західній Україні в їхній праці. Н. Ходновський склав цю пожертву з надією, що вона дозволить ФДДЧ далі постачати лябораторію необхідними матеріялами реаґентами і послугами.

Рішенням Міністерства Охорони Здоров'я України Львівський шпиталь, спонзорований Фондом ДДЧ, став одним із трьох реґіональних центрів для лікування захворювань, пов'язаних із Чорнобилем.

Марія Ходновська була особливо активна у Пласті як курінна 44-го юнацького куреня Нюарку — Ірвінґтону. Вона теж була вчителькою школи українознавства в Нюарку і членом батьківського комітету української католицької школи св. Івана.

Н. Ходновський працював інженером в Маннесман Корпорації в Німеччині, де розвивав нові технології в будівлі індустрійних компресорів і подібної апаратури у ЗСА, в Німеччині і в Японії. Хоч на емеритурі, він далі активний як консультант Львівського Політехнічного Інституту, збирається в ще одну подорож до Львова в цьому році.

Дотації на ФДДЧ — Фонд ім. Марії Ходновської повністю звільнені від податків. Проситься бажаючих підтримати цю акцію і виписувати чеки на: Children of Chornobyl Relief Eund/ Maria Chodnowsky Account, 272 Old Short Hills Road, Short Hills, New Jersey 07078.

ЖУРНАЛ „НЮЗВІК" дістав у своє розпорядження магнетофонний запис розмов колишнього ділового партнера Билла Клінтона Джима МекДуґала з адвокатом Шефілдом Нелсоном. З цих розмов виходить, що губернатор Аркенсо Б. Клінтон брехав два роки тому, коли сказав, що втратив 69,000 дол. на інвестиціях у компанію „Вайтвотер". „Я міг спростувати цю заяву (Клінтона) швидше, ніж вони (Клінтон і його прихильники) зможуть збрехати. І Билл Клінтон знає про це", — сказав Мек Дуґал Нелсонові. Дж. МекДуґал був головним власником компанії „Вайтвотер", яка продавала земельні ділянки в Аркенсо, а Клінтон з дружиною були партнерами.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 12-го ЛЮТОГО 1994 р.

Ню Йорк, Н.Й. Річні загальні збори 361-го Відділу „Дністер", відбудуться в домівці „Самопоміч", 98 Друга Авеню, Ню Йорк, Н.Й., о год. 2-ій по полудні. Ввічливо проситься взяти численну участь. — Фінансовий секретар Ольга Літепло.

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1994 р.

Омага, Небраска. Загальні річні збори 354-го Відділу Т-ва „Згода" відбудуться о год. 11:00-ій рано в залі укр. кат. церкви при 2301 Савт 16 вул. На порядку звіти К. Комісії та управи, та вибір нової управи на 1994 рік. Проситься членів про численну участь. — Управа.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА МАМРИЧ член УНС Відд. 102-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо померла 12-го серпня 1993 року на 95-му році життя. Нар. 15-го квітня 1898 року в селі Доґра, Сянік, Україна. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку дочок Марію і Павлину, сестру Марію Джедру і брата Дмитра Ґбура. Похорон відбувся 14-го серпня 1993 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

ЕВДОКІЯ БЕРЛАД член УНС Відд. 497-го Т-ва ім. М. Міхновського в Едмонтоні, Канада померла 13-го липня 1993 року на 86-му році життя. Нар. 1907 року в Вашківцях, Україна. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку сина Роналда з родиною. Похорон відбувся 19-го липня 1993 року на цвинтарі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Наконечний, секр.

ПЕТРО ГОРБУСЬ член УНС Відд. 473-го Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада помер 8-го серпня 1993 року на 71-му році життя. Нар. 1922 року в селі Пуків, РоҐатин, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку шваґра Івана Качопа і три сестрінки з родинами на Україні та кузина Володимира Свереду з родиною в Рочестері. Похорон відбувся 12-го серпня 1993 року на цвинтарі Нотр Дам де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Віра Баніт, секр.

Д-р проф. МИРОСЛАВ БОРИСЮК член УНС Відд. 350-го Т-ва ім. св. Арх. Михаїла в Стенфорді, Кт. помер 13-го серпня 1993 року на 80-му році життя. Нар. 1912 року в Івано-Франківському, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку сина Ігоря; внучки — Наталку і Марічку з дітьми; брата Володимира; сестер — Евгенію і Марію в Україні а в Польщі Ярослава і Одарку Горбачевських з синами. Похорон відбувся 20-го серпня 1993 року на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Тома Фінів, секр.

МИХАЙЛО ҐАБОДА член УНС Відд. 292-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш. помер 5-го липня 1993 року на 43-му році життя. Нар. 7-го березня 1950 року. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку маму Марію, сестру Олену, кузинів в Канаді і в ЗСА і родину в Карпатах, Україна. Похорон відбувся 7-го липня 1993 року на цвинтарі в Сарнії, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖОДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻